

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 juni 2002

WETSONTWERP

**betreffende de bijzondere
opsporingsmethoden en enige
andere onderzoeksmethoden**

AMENDEMENTEN

Nr. 10 VAN DE REGERING

Art. 4

In het ontwerpartikel 47quinquies, § 4, de woorden «op voorstel van de federale procureur» vervangen door de woorden «op gezamenlijk voorstel van de federale procureur en de procureur-generaal belast met specifieke taken inzake het terrorisme en het groot-banditisme».

VERANTWOORDING

Paragraaf 4 van het huidig artikel legt de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken de verplichting op om de verantwoorde organisatorische omstandigheden te creëren waarbinnen de politieambtenaren die zijn belast met het uitvoeren van de bijzondere opsporingsmethoden hun opdrachten kunnen voorbereiden en uitvoeren.

Voorgaande documenten :

Doc 50 1688/ (2001/2002) :

001 : Wetsontwerp.
002 : Erratum.
003 : Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 juin 2002

PROJET DE LOI

**concernant les méthodes particulières
de recherche et quelques autres
méthodes d'enquêtes**

AMENDEMENTS

N° 10 DU GOUVERNEMENT

Art. 4

Dans l'article 47quinquies, § 4, en projet, remplacer les mots «sur la proposition du procureur fédéral» par les mots «sur la proposition commune du procureur fédéral et du procureur général chargé des tâches spécifiques dans les domaines du terrorisme et du grand banditisme».

JUSTIFICATION

Le paragraphe 4 de l'article actuel impose au ministre de la Justice et au ministre de l'Intérieur de créer les conditions organisationnelles raisonnables dans lesquelles les fonctionnaires de police chargés d'exécuter les méthodes particulières de recherche peuvent préparer et exécuter leurs missions.

Documents précédents :

Doc 50 1688/ (2001/2002) :

001 : Projet de loi.
002 : Erratum.
003 : Amendements.

Gezien het ingrijpend karakter van de rechtvaardigingsgrond waarin daarvoor wordt voorzien, is het aangewezen dat het wetsontwerp zo breed mogelijke garanties zou voorzien. Daartoe wordt er uiteindelijk gezamenlijk beslist door de twee ministers die toezicht houden op de politiediensten.

Waar het wetsontwerp het initiatief aan de federale procureur laat, wil dit amendement ook de procureur-generaal die portefeuillehouder is van de materie terrorisme en grootbanditisme betrekken bij het creëren van deze bijzondere omstandigheden. Reden hiervoor is dat naast een operationeel luik (federaal procureur) ook beleidsmatige beslissingen dienen te worden getroffen. Daartoe lijkt het aangewezen de bevoegde procureur-generaal te betrekken bij het opstellen van een voorstel, dat uiteindelijk door de twee bevoegde ministers zal moeten worden goedgekeurd.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN

Nr. 11 VAN DE HEREN COVELIERS EN HOVE EN MEVROUW MOERMAN

Art. 4

In het ontwerpartikel 47undecies, eerste en tweede lid, de woorden «bijzondere opsporingsmethoden» telkens vervangen door de woorden «observatie of infiltratie».

VERANTWOORDING

Inlichtingen die afkomstig zijn van een informant maken het voorwerp uit van een vertrouwelijk verslag dat aan de procureur des Konings wordt bezorgd. Deze laatste beslist vervolgens, in functie van het belang van de aangebrachte informatie en met inachtneming van de veiligheid van de informant, of en op welke wijze hiervan proces-verbaal wordt opgesteld. Deze werkwijze wordt thans beschreven in het ontworpen artikel 47decies, § 6.

Artikel 47undecies bepaalt dat de procureur des Konings die in zijn opsporingsonderzoek gebruik heeft gemaakt van bijzondere opsporingsmethoden en tot vervolging wenst over te gaan, verplicht – via de procedure op verslag – moet passeren langs de raadkamer. Dit loutere feit zal er de aandacht van de in verdenkinggestelde of de criminele organisatie op vestigen dat in de zaak een informant actief was, indien ten minste geen observatie of infiltratie werd gebruikt. Dit kan ernstige, zelfs levensbedreigende gevolgen hebben voor de informant. Het is immers genoegzaam bekend dat, wanneer de toepassing van bijzondere opsporingsmethoden leidt tot haar ontmanteling, de hoofdbekommernis van de criminele organisatie heel vaak in de eerste plaats uitgaat naar het detecteren en identificeren van de informant, veeleer dan naar de verdediging van de leden van de organisatie. Het gevolg zal zijn dat nog bitter weinig informanten zich geroepen zullen voelen de stap naar de politie te zetten.

Vu le caractère radical de la cause de justification prévue à cet effet, il paraît indiqué que le projet de loi contienne des garanties aussi larges que possibles. Ainsi en ont finalement décidé conjointement les deux ministres exerçant la tutelle sur les services de police.

Alors que le projet de loi laisse l'initiative au procureur fédéral, le présent amendement souhaite également impliquer dans la création de ces conditions spécifiques le procureur général dont le domaine de compétences comprend le terrorisme et le grand banditisme. La raison en est qu'outre un volet opérationnel (procureur fédéral), des décisions doivent également être prises en matière de politique. A cet effet, il semble opportun d'impliquer le procureur général compétent dans l'élaboration d'une proposition qui devra finalement être approuvée par les deux ministres compétents.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN

N° 11 DE MM. COVELIERS ET HOVE ET MME MOERMAN

Art. 4

Dans l'article 47undecies proposé, remplacer chaque fois les mots « de méthodes particulières de recherche » par les mots « de méthodes d'observation ou d'infiltration ».

JUSTIFICATION

Les informations fournies par un indicateur font l'objet d'un rapport confidentiel transmis au procureur du Roi. Celui-ci décide ensuite, en fonction de l'importance des informations fournies et en tenant compte de la sécurité de l'indicateur, s'il doit en être dressé procès-verbal et comment celui-ci doit être dressé. Cette procédure est décrite à l'article 47decies, § 6, en projet.

L'article 47undecies dispose que le procureur du Roi qui a fait application dans son enquête de méthodes particulières de recherche, et qui souhaite engager des poursuites, doit obligatoirement passer par la chambre du conseil et faire rapport à celle-ci. Ce simple fait signalera à l'inculpé ou à l'organisation criminelle qu'un indicateur a été mis sur l'affaire, si du moins on n'a pas eu recours à des méthodes d'observation ou d'infiltration. Il peut en résulter des conséquences graves, voire fatales, pour l'indicateur. Il est en effet connu que, lorsque l'application de méthodes particulières de recherche conduit au démantèlement d'une organisation criminelle, celle-ci s'attachera généralement d'abord à identifier l'indicateur plutôt qu'à défendre ses membres. Il n'y aura dès lors plus guère d'indicateurs qui oseront renseigner la police.

Om die reden voorziet het amendement in een uitzondering op de regel van artikel 47^{undecies} voor de informantenverwerking. Een dergelijke inbreuk is trouwens ook te verantwoorden vanuit de geringe inbreuk op de privacy die de informantenwerking uitmaakt.

Hugo COVELIERS (VLD)
Guy HOVE (VLD)
Fientje MOERMAN (VLD)

Nr. 12 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 4

In het ontwerpartikel 47ter, § 1, tweede lid, de woorden «respectievelijk de onderzoeksrechter» invoegen tussen de woorden «onder de controle van het openbaar ministerie» en de woorden «en onverminderd».

VERANTWOORDING

De onderzoeksrechter moet meester blijven over het gerechtelijk onderzoek, waarvoor hij verantwoordelijk is.

Geert BOURGEOIS (VU&ID)

Nr. 13 VAN DE HEER GIET

Art. 4

In het ontworpen artikel 47ter, § 2, eerste lid, de laatste zin weglaten.

VERANTWOORDING

Het openbaar ministerie is een en ondeelbaar.

Nr. 14 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 4

In het ontwerpartikel 47ter, § 2, het eerste lid vervangen als volgt :

«Het openbaar ministerie staat in voor de permanente controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden door de politiediensten.».

VERANTWOORDING

Het is beter de juridische term te blijven gebruiken. Ook de federale procureur en de arbeidsauditeur moeten permanent

C'est pour cette raison que le présent amendement tend à prévoir une exception à la règle prévue à l'article 47^{undecies} en ce qui concerne le recours aux indicateurs. Une telle exception se justifie du reste par le fait que le recours aux indicateurs constitue une atteinte limitée à la vie privée.

N° 12 DE M. BOURGEOIS

Art. 4

Dans l'article 47ter, § 1er, alinéa 2, proposé, remplacer les mots « sous le contrôle du ministère public » par les mots « sous le contrôle respectif du ministère public et du juge d'instruction ».

JUSTIFICATION

Le juge d'instruction doit rester maître de l'instruction dont il est responsable.

N° 13 DE M. GIET

Art. 4

Dans l'article 47ter, § 2, alinéa 1er, proposé, supprimer la dernière phrase.

JUSTIFICATION

Le ministère public est un et indivisible.

Thierry GIET (PS)

N°14 DE M. BOURGEOIS

Art. 4

Dans l'article 47ter, § 2, proposé, remplacer l'alinéa 1er par l'alinéa suivant :

« Le ministère public exerce un contrôle permanent sur la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche par les services de police. »

JUSTIFICATION

Il est préférable de continuer à utiliser le terme juridique. Le procureur fédéral et l'auditeur du travail doivent également exer-

controleren. De laatste zin van het eerste lid van het ontwerp is overbodig.

Nr. 15 VAN MEVROUW **HERZET**

Art. 4

In het ontworpen artikel 47ter, § 2, vierde lid, de laatste zin aanvullen als volgt:

«laten bijstaan door een of meer officieren die, na advies van de procureur des Konings, worden aangevozen door de directeur-generaal van de algemene directie van de federale politie.».

Nr. 16 VAN DE DAMES **DARDENNE EN TALHAOUI**

Art. 4

Het ontworpen artikel 47ter, § 1, tweede lid, aanvullen als volgt:

«Gaaf het om misdaden of om wanbedrijven die «zullen worden gepleegd», dan moet men zich er, vooreer wat dan ook te ondernemen, terdege van vergewissen dat men over voldoende informatie beschikt over het bestaan of over de voorbereiding van een strafbaar feit, dan wel over informatie op grond waarvan verondersteld kan worden dat bepaalde individuen illegale activiteiten ontplooiën of zeer binnenkort strafbare feiten zullen plegen.».

VERANTWOORDING

Met voormelde verwijzing naar een passage uit het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie van de Senaat over de georganiseerde misdaad, willen we nogmaals attenderen op het proportionaliteitsbeginsel binnen de krijtlijnen waarvan het begrip «proactieve recherche» behoort te worden aangewend. Gelet immers op de schendingen van de persoonlijke vrijheden die onderhuids aanwezig zijn in de onderzoeksmethodes waarnaar het wetsontwerp verwijst, moet de toepassing daarvan strikt worden beperkt tot die situaties waarin sprake is van een ernstige verstoring van de rechtsorde.

Artikel 28bis van het Wetboek van strafvordering houdt op generlei wijze enige gelijksoortigheid van werkwijze in tussen de proactieve recherche en de bijzondere opsporingsmethodes. Mocht men die werkwijze, bij uitzondering, toestaan, dan zou zulks leiden tot een al te buitensporige uitbreiding van het begrip «proactieve recherche».

Een bijzondere opsporingstechniek kan nooit worden aangewend om alleen maar informatie in te winnen.

cer un contrôle permanent. La dernière phrase de l'alinéa 1er proposé est superflue.

N° 15 DE MME **HERZET**

Art. 4

Dans l'article 47ter, § 2, alinéa 4, proposé, compléter la dernière phrase comme suit :

«qui seront désignés par le directeur général de la police judiciaire de la police fédérale sur avis du procureur du Roi».

Jacqueline HERZET (MR)

N° 16 DE MMES **DARDENNE ET TALHAOUI**

Art. 4

Compléter l'article 47ter, § 1er, alinéa 2, proposé comme suit :

«Lorsqu'il s'agit de crimes ou de délits qui 'seront commis', il faut préalablement à toute mise en œuvre, s'assurer que l'on dispose d'une information suffisante quant à l'existence ou la préparation d'une infraction permettant de supposer que des personnes déterminées ont des activités illégales ou sont sur le point de commettre des infractions.».

JUSTIFICATION

Il s'agit de rappeler, par une phrase reprise au rapport de la Commission d'enquête parlementaire du Sénat sur la criminalité organisée, le principe de proportionnalité qui doit baliser l'usage de la notion de «proactivité». En effet, compte tenu des atteintes aux libertés individuelles que recèlent les techniques d'enquête visées par le projet de loi, leur mise en œuvre doit être confinée à des situations où le trouble social est important.

L'article 28bis du Code d'instruction criminelle n'implique, en aucune manière, un régime identique entre la recherche proactive et les méthodes particulières de recherche. L'autoriser, par exception, amène à une extension démesurée du concept de la proactivité.

La mise en œuvre d'une technique spéciale d'enquête ne peut servir une simple collecte d'informations.

De noodzakelijke aanwezigheid van ernstige indiciën die wijzen op een strafbaar feit dat werd gepleegd of wellicht zeer binnenkort zal worden gepleegd, lijkt terzake een te vervullen minimumvereiste.

Nr. 17 VAN DE DAMES **DARDENNE EN TALHAOUI**

Art. 4

In het ontworpen artikel 47ter, § 1, tweede lid, de woorden «de artikelen 28bis, § 1,» vervangen door de woorden «de artikelen 28bis, §§ 1 en 2,».

VERANTWOORDING

Er zij verwezen naar artikel 28, § 2, van het Wetboek van strafvordering dat de beperkingen van de proactieve recherche op grond van een redelijk vermoeden vaststelt.

Nr. 18 VAN DE HEER **GIET**

Art. 4

In het ontworpen artikel 47quinquies, § 2, vierde lid, tussen de woorden «de magistraat die» en de woorden «machtiging verleent» de woorden «, met inachtneming van deze wet,» invoegen.

Nr. 19 VAN DE HEER **BOURGEOIS**

Art. 4

In het ontwerpartikel 47quinquies, § 2, eerste lid, de woorden «en schriftelijk» invoegen tussen het woord «uitdrukkelijk» en het woord «akkoord».

VERANTWOORDING

Elke discussie achteraf moet worden uitgesloten, overeenkomstig de bedoeling van de ontwerper.

Geert BOURGEOIS (VU&ID)

Une exigence d'indices sérieux d'une infraction commise ou sur le point de l'être paraît un minimum.

N° 17 DE MMES **DARDENNE ET TALHAOUI**

Art. 4

Dans l'article 47ter, § 1er, alinéa 2, en projet, remplacer les mots «articles 28bis, § 1er,» par les mots «articles 28bis, §§ 1er et 2».

JUSTIFICATION

Il s'agit de faire référence à l'article 28, § 2, du Code d'instruction criminelle qui fixe les limites de la proactivité sur base d'une suspicion raisonnable.

Martine DARDENNE (ECOLO/AGALEV)
Fauzaya TALHAOUI (AGALEV/ECOLO)

N° 18 DE M. **GIET**

Art. 4

Dans l'article 47quinquies, § 2, alinéa 4, en projet, insérer les mots «dans le respect de la présente loi» entre le mot «autorise» et les mots «un fonctionnaire».

Thierry GIET (PS)

N° 19 DE M. **BOURGEOIS**

Art. 4

Dans l'article 47quinquies, § 2, alinéa 1er, proposé, entre le mot «exprès» et le mot «du», insérer les mots «et écrit».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à éviter toute discussion ultérieure et est conforme à la volonté de l'auteur.